

**ANIVERSAREA A 200 DE ANI DE LA REVOLUȚIA
DIN ANUL 1821
200TH ANNIVERSARY OF THE REVOLUTION
FROM 1821**

General (r) prof.univ.dr. Teodor FRUNZETI*
Colonel (r) prof.univ.dr.ing. Eugen SITEANU**

Rezumat: În fiecare an, în prag de primăvară, noi, românii, comemorăm desfășurarea Revoluției din anul 1821 condusă de către Tudor Vladimirescu. Este o sărbătoare națională care a intrat în istoria României sub trei denumiri, fiecare dintre acestea fiind expresivă. De exemplu, Nicolae Iorga, unul dintre cei mai mari istorici români, a denumit Revoluția lui Tudor fie ca pe o răscoală populară, fie ca o mișcare națională, fie, mai simplu, ca pe o revoluție. Dar indiferent de cum o denumea, scopul principal al respectivei acțiuni era același și anume: lupta poporului român pentru libertate, independență și o viață mai bună, pentru ca poporul român să-și câștige drepturile și libertățile ce i se cuveneau. Ca o expresie evidentă a acestui fapt, în documentul intitulat „Proclamația de la Padeș”, Tudor Vladimirescu consemna scopul principal al amplei ridicări la luptă a poporului român, și făcea memorabila sa apreciere: „Patria se cheamă norodul”.

În anul 1806 Rusia ocupă toată Moldova și Țara Românească și acordă generalului Constantin Ipsilanti titlul de domn al Moldovei și Țării Românești. În anul 1802 boierii moldoveni au înaintat un memoriu împăratului Napoleon I prin care solicita sprijinul acestuia pentru instaurarea unei republici independente aristocrat-democratică.

Pacea de la București din anul 1812 stipula că Principatele Române vor rămâne sub dominația Imperiului Otoman, cu excepția teritoriului dintre Prut și Nistru (Basarabia), care trecea sub dominația Rusiei. În anul 1819 numărul familiilor fanariote care puteau candida la domniile Principatelor se reduce la maxim 4.

* Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, Președintele Secției de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, tfrunzeti@gmail.com.

** Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România, Secretar Științific al Secției de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, membru titular al Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST) al Academiei Române, esiteanu@yahoo.com.

Personajul principal care în primăvara anul 1821 a ridicat poporul român la luptă a fost, evident, Tudor Vladimirescu, un strălucit patriot, și un autentic bărbat de stat, el afirmându-se ca un organizator și un conducător militar de excepție, încercând să ducă lupta sa dreaptă și nobilă până la capăt.

În anul 1798, pe când Tudor Vladimirescu împlinise vârsta de 18 ani, el s-a înrolat într-un corp militar de panduri. Fiind o fire energică, și-a organizat apoi o unitate specială de panduri, el deținând în cadrul ei o funcție echivalentă cu cea de comandant. Cu această oaste el și-a organizat în București, pe câmpul de la Cotroceni, o tabără militară, în fruntea căreia va participa apoi la revoluție. Însă vitregiile vremii nu l-au lăsat să-și ducă treaba la bun sfârșit.

Revoluția lui Tudor Vladimirescu avea să fie trădată chiar de către foștii săi aliați, adică de către mai marii Rusiei, chiar de către cei ce conduceau mișcarea Eteristă. La doar câteva zile după începutul revoluției, s-a petrecut și trădarea. În noaptea de 26-27 mai 1821, timp în care revoluționarii se aflau într-o localitate de lângă Târgoviște. Atunci Tudor Vladimirescu a fost arestat și apoi asasinat.

Cu privire la drama petrecută acolo, de la istoricul Nicolae Iorga ne-a rămas următoarea relatare: „Tudor Vladimirescu a fost omorât noaptea, în marginea orașului, la poalele dealului de pe care priveghează mănăstirea Dealu, cu rămășițele pământești ale lui Mihai Viteazul.

Cuvinte cheie: Tudor Vladimirescu, revoluție, boieri, dijmă, dări, popor, trădare, jărănime.

Abstract: Every year, on the eve of spring, we Romanians commemorate the unfolding of the Revolution of 1821 led by Tudor Vladimirescu. It is a national holiday that has entered the history of Romania under three names, each of them being expressive. For example, Nicolae Iorga, one of the greatest Romanian historians, called Tudor's Revolution either as a popular uprising, or as a national movement, or, more simply, as a revolution. But no matter what he called it, the main purpose of that action was the same, namely: the struggle of the Romanian people for freedom, independence and a better life, for the Romanian people to gain the rights and freedoms they deserved. As an obvious expression of this fact, in the document entitled "Proclamation from Padeș", Tudor Vladimirescu noted the main purpose of the large uprising of the Romanian people, and made his memorable assessment: "The homeland is called the people."

In 1806, Russia occupied all of Moldova and Wallachia and granted General Constantin Ipsilanti the title of ruler of Moldavia and Wallachia. In 1802 the Moldavian boyars submitted a memorandum to Emperor Napoleon I requesting

his support for the establishment of an independent aristocratic-democratic republic.

The Peace of Bucharest of 1812 stipulated that the Romanian Principalities would remain under the domination of the Ottoman Empire, except for the territory between the Prut and the Dniester (Bessarabia), which passed under the domination of Russia. In 1819 the number of Phanariot families who could run for the principalities was reduced to a maximum of 4.

In that Proclamation it was expressly stated who was part of the tagma of the robbers, namely: "the dragons who swallow alive the worthy Romanians, devoted to the people, and who suck the blood from us !!". How could those cursed dragons be removed and destroyed? The answer was to be given even by that proclamation from Padeș, by Tudor Vladimirescu, that is, by a fight, which had to be carried out until the removal of those who "sucked from the blood of the people".

The main character who in the spring of 1821 raised the Romanian people to battle was, obviously, Tudor Vladimirescu, a brilliant patriot, and a true statesman, asserting himself as an exceptional organizer and military leader, trying to lead the fight. its straight and noble to the end.

In 1798, when Tudor Vladimirescu had turned 18, he enlisted in a Pandurian military corps. Being an energetic person, he then organized a special unit of pandurs, holding in it a function equivalent to that of commander. With this army he organized in Bucharest, on the field from Cotroceni, a military camp, at the head of which he would then participate in the revolution. But the stepchildren of the time did not let him get his job done.

Tudor Vladimirescu's revolution was to be betrayed even by his former allies, that is, by Russia's elders, even by those who led the Etherist movement. Just a few days after the beginning of the revolution, betrayal took place. On the night of May 26-27, 1821, during which the revolutionaries were in a locality near Targoviste. Then Tudor Vladimirescu was arrested and then murdered.

Regarding the drama that took place there, the historian Nicolae Iorga left us the following story: "Tudor Vladimirescu was killed at night, on the outskirts of the city, at the foot of the hill overlooking the Dealu monastery, with the remains of Mihai Viteazul.

Keywords: Tudor Vladimirescu, revolution, boyars, tithes, gifts, people, betrayal, peasantry.

Introducere

În istoria universală epoca modernă reprezintă o luptă spirituală împotriva întinericului feudal și a bigotismului, „o epocă de înflorire

culturală, de creare a noului umanism sub forma luminismului.”¹ Acestor tendințe moderne li se opun forțele retrograde feudale, nobilimea/boierii. Aceste tendințe moderne s-au amplificat în secolul XVIII și începutul secolului XIX și au cuprins inițial statele occidentale și apoi pe cele orientale. În țările române, înlăturarea relațiilor de producție feudale a fost frânată de dominația Imperiului Otoman.

Revoluția condusă de Tudor Vladimirescu a fost influențată de răscoala sârbilor împotriva Imperiului Otoman (1804-1816) care a avut un puternic ecou asupra românilor și a altor popoare asuprite din Europa. Revoluția din 1821 a avut numeroase cauze externe și interne. Printre cele din urmă sunt contradicțiile dintre țărănimea sărăcită și asuprită și boierii care o exploatau impunând dijma, claca, diverse dări. În plus, Domnitorul impunea dări pentru cumpărarea domniei, pentru plata haraciului, a peșcheșurilor etc.

Context istoric

Revoluția din 1821 se integrează în valurile revoluționare de pe continentul european, începând din Spania și până în Imperiul Otoman, care au instaurat epoca „primăverii popoarelor”. În această epocă se afirmă țelurile de libertate, de independență și de unitate națională stimulate evident de Revoluția Franceză (1789). Mișcarea revoluționară românească din 1821 nu se poate înțelege dacă nu e cunoscută lupta de eliberare a sârbilor, grecilor, albanezilor și bulgarilor. Fiecare din aceste popoare au făcut progrese în afirmarea conștiinței naționale și în cucerirea drepturilor la libertate și unitate în contextul în care Imperiul Otoman se găsea într-o criză prelungită. Începe afirmarea națiunii române prin programul politic *Supplex Libellus Valachorum* (1791). Lupta pentru independența și unitatea statului român culminează cu revoluțiile din anii 1821 și 1848-1849. Vechea cultură a bisericii și clasei feudale este treptat înlocuită cu cea laică și democratică. Între secolele XVIII și XIX se cristalizează noua literatură, teatrul și artele din cele trei țări române. Conform prevederilor Păcii de la Kuciak-Kainargi negustorii turci nu mai au dreptul să intre în Principatele Române decât pe baza unui firman (act).

¹ Ștefan Pascu, *Istoria României Compendiu*, București, 1974, p.210.

Mărirea clăcii și a dijmei

Boierii i-au obligat pe clăcași, în anii care au precedat răscoala, să presteze zile suplimentare de clacă și le-au îngădit drepturile de folosire a pășunilor, pădurilor, iazurilor etc. Darea pământurilor în arendă s-a generalizat, ceea ce a condus la accentuarea sărăciei țăranilor căci arendașii, pe lângă arendă, au impus dijme și dări tot mai mari. Țărănimea mai era exploatată și de dregători care-și acopereau cheltuielile de cumpărare a dregătoriilor și în plus se îmbogățeau pe seama exploatarea țăranilor.²

Revolta păturilor sociale

Fiscalitatea excesivă era resimțită din greu și de țăranimea liberă, astfel moșnenii și pandurii olteni erau obligați să plătească dări, în bani, foarte mari. Dacă nu le plăteau erau amenințați că vor fi transformați în clăcași, adică își vor pierde libertatea. Negustorii erau nemulțumiți deoarece monopolul comercial otoman îngreșea circulația mărfurilor prin numeroase vămi. Boierii îndepărtați din dregătorii de greci/levantini erau și ei nemulțumiți. Majoritatea poporului era nemulțumită de regimul social-politic fanariot și de relațiile de producție feudale. De asemenea și tîrgoveții doreau schimbarea orânduirii feudale și înlocuirea ei cu orânduirea capitalistă.

Așa se explică de ce la mișcarea revoluționară din 1821 a participat masiv majoritatea poporului dând un caracter democratic național și progresist revoluției³.

În anul 1820 s-a manifestat convergența eforturilor de eliberare națională ale popoarelor din Balcani subjugate de turci. În Grecia, mișcarea de eliberare „Eteria” se pregătea să înceapă marșul spre Dunăre. Albanezii participau și ei la Eterie sau sprijinind cu voluntari Revoluția Română din 1821. La începutul secolului al XIX Țara Românească intrase într-o mare criză economico – socială și politică care trebuia soluționată. Toate clasele sociale și păturile românești, cu excepția unei minorități boierești, doreau schimbarea regimului politic fanariot care exfolia/expolia țara. Din cauza jafului țăranimea ajunsese într-o sărăcie cumplită, iar corupția era

² Ștefan Pascu, *Istoria României. Compendiu*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974, p.223.

³ *Ibidem*, p. 223.

generalizată, toate dregătoriile fiind cumpărate cu bani⁴. În anii 1816-1820 se produc multe acte de revoltă și răscoale împotriva regimului fanariot, a boierilor și mai ales a arendașilor și se consolidează mișcarea revoluționară pentru distrugerea relațiilor feudale de producție și instaurarea relațiilor capitaliste de producție.

Așadar, mișcarea revoluționară românească din 1821 a avut o semnificație socială și una națională.

Proclamația de la Padeș (23 ianuarie/4 februarie 1821)

După ce și-a întocmit o oaste puternică, Tudor se deplasează la Padeș la sfârșitul lunii ianuarie 1821 unde a citit, în fața mulțimii, Proclamația – Program către tot poporul („norodul românesc”) „*ori de ce neam ar fi*”⁵, chemându-i să se răscoale împotriva asuprașilor. Proclamația conține următoarele aspecte sociale și politice:

- 1) pământurile boierești și mănăstirești se vor împărți țăranilor;
- 2) desființarea privilegiilor boierești;
- 3) instaurarea dreptății;
- 4) eliberarea țăranilor („slobozenie”).

„Adunarea norodului” (poporul) care s-a înființat la Padeș reprezenta singura autoritate pentru masele populare⁶.

La Padeș Tudor prezintă programul răscoalei: „Desființarea birului, dreptate și libertate pentru țară, redobândirea drepturilor pierdute; împărțirea averilor celor ce au suferit năpăstui și nedreptăți⁷. În opinia lui Tudor Vladimirescu „*patria se cheamă poporul*”⁸.

Mihail Kogălniceanu scria că „*Tudor Vladimirescu ridică în Valahia steagul național, vestind românilor că vremea venise pentru ca țara să scuture stăpânirea străinilor, să depărteze abuzurile care o rodeau și să dobândească guvern național întemeiat pe o constituție liberală*”⁹. Scopurile Revoluției au fost descrise în diferite acte/documente: Proclamația de la Padeș, Proclamațiile din 16/28 martie și 20 martie/1 aprilie 1821 către

⁴ Documente privind Istoria României (DIR 1821), Volumul V, pp. 516-517.

⁵ Ștefan Pascu, *op.cit.*, p. 224.

⁶ *Ibidem*, pp. 224-225.

⁷ *Ibidem*, p. 225.

⁸ *Ibidem*, p. 225.

⁹ Mihail Kogălniceanu, *Opere*, Volumul II, București, 1976, p. 396.

bucureșteni, Proclamația din 20 martie/1 aprilie 1821 adresată tuturor locuitorilor orașelor și satelor, precum și „arzmagzar”-ul (cerere/plângere) către Poartă din 27 martie/8 aprilie 1821¹⁰.

Principalul document programatic care urma să fie cuprins ulterior într-o Constituție burghezo-democratică este „Cererile norodului românesc”¹¹. „Dar pre balaurii care ne înghit de vii... până când să-i suferim a ne suge sângele din noi? Până când să le fim robi?” spune Tudor.

Tudor Vladimirescu avea în vedere ca în „folosul a toată obștea”, „Cererile” urmau să fie recunoscute de Sultan și garantate de Rusia și Austria. Dacă domnul țării continua să fie numit de Poarta suzerană, Tudor Vladimirescu „ales și hotărât de întreg poporul român” urma să exercite guvernarea efectivă¹².

Punctele prea revoluționare ale Proclamației i-au speriat și determinat pe boieri să trimită unități de luptă cu scopul de a înfrânge oastea lui Tudor. Unul dintre comandanții care avea ordin să-l oprească pe Tudor din drumul său spre București a fost Nicolae Văcărescu. Tudor i s-a adresat acestuia astfel: „*pesemne dumneata pă norod îl socotești nimic, și numai pe jefuitori îi numeri patrie... Dar cum nu socotiți dumneavoastră că patria se cheamă poporul*”¹³. Dând dovadă de diplomație, Tudor Vladimirescu a asigurat mereu pașalele turcești de la Dunăre că poporul s-a răsculat din cauza asuprii boierilor care i-au adus pe țărani în cea mai cumplită sărăcie.

După ce și-a propus să elibereze Țara de sub „tirania străină”, Tudor Vladimirescu a sesizat că acest obiectiv suprem nu se putea realiza fără pregătirea unui consens al forțelor social-politice interesate în înlăturarea de la putere a mării boierimi, care deținea monopolul puterii. De aceea el a organizat o Oaste Revoluționară care să reprezinte „Adunarea Norodului”.

La începutul anului 1821 a sosit și momentul prielnic pentru izbucnirea Revoluției odată cu moartea domnitorului fanariot Alexandru Șuțu, la 15/27 ianuarie 1821. Boierii din „partida națională”, Grigore Brâncoveanu, Grigore Ghica și Barbu Văcărescu, au încheiat, pe 15/27 ianuarie 1821, un act de colaborare cu Tudor Vladimirescu prin care ei îl desemnau pe acesta să ridice „norodul cu arme pentru obștescul folos”.

¹⁰ Documente privind Istoria României (DIR 1821), Volumul I, pp. 207-211.

¹¹ *Ibidem*, pp. 272-273.

¹² *Ibidem*, pp. 386-387.

¹³ *Idem*.

Pregătirea revoluției

Cu câțiva ani înainte de Revoluție, Tudor Vladimirescu a început recrutarea de ostași, ajutat de căpitani respectați de popor și a reușit să-și organizeze depozite de arme în clădirile de la via sa de lângă Cerneți și în casa Răești-lor din Gornovița. A recrutat și a instruit în taină efectivele viitoarei armate revoluționare.

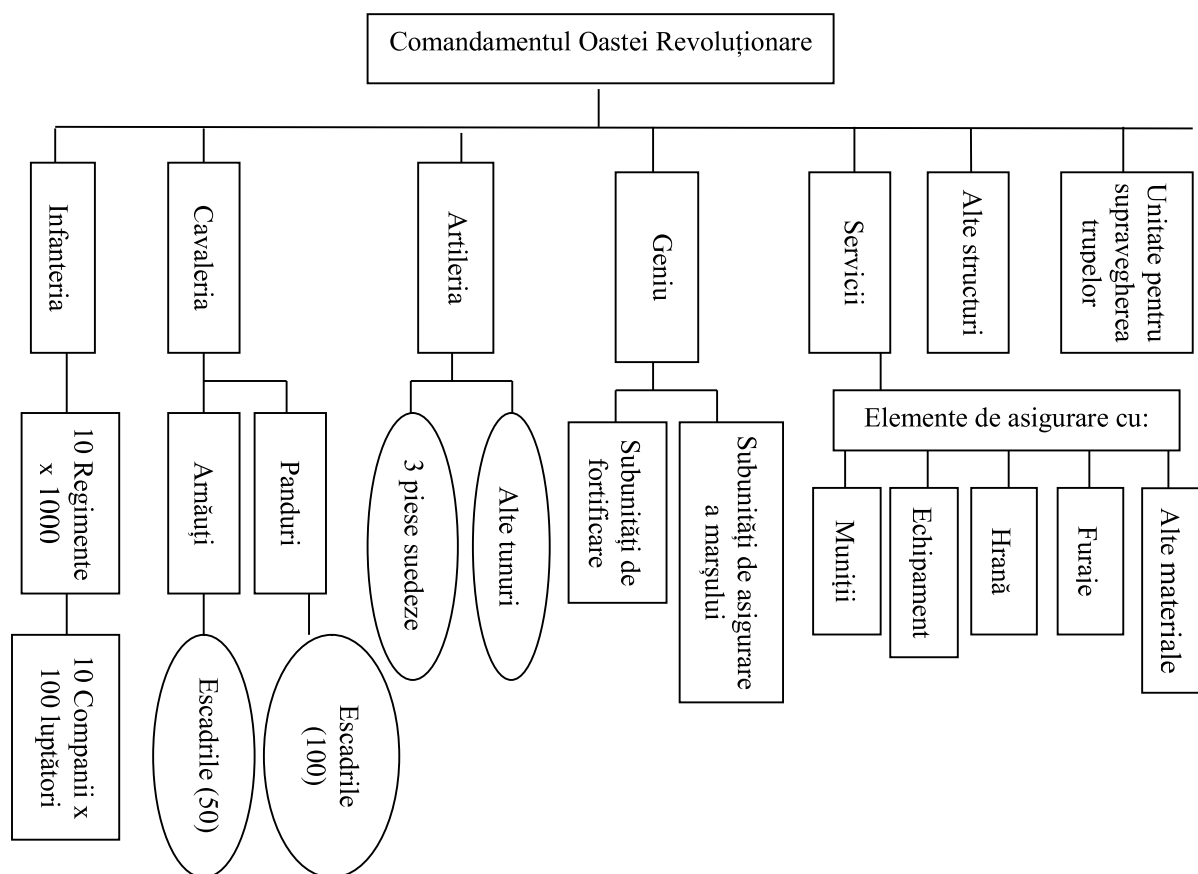

Figura 1. Organizarea Oastei Revoluționare

Tudor Vladimirescu s-a născut în anul 1780 în comuna Vladimir, județul Gorj. Preotul Pîrvu Cihoiu, l-a învățat să scrie și să citească. Când a împlinit doisprezece ani a fost trimis la Craiova, în serviciul boierului Ioan Glogoveanu care l-a învățat carte și limba greacă. La vârsta de optsprezece ani, a părăsit casa boierului și a intrat în armată la panduri, după obiceiul județului în care se născuse. În 1814 a călătorit la Viena atunci când s-a ținut Congresul de Pace de la Viena. Când s-a întors în Țară a constatat că turcii au distrus satele din Gorj și Mehedinți și gospodăria sa din Cerneți.

Pe timpul primei domnii a lui Constantin Ipsilanti, Tudor Vladimirescu a fost înaintat la rangul de mare comis, iar în cea de a doua domnie a ocupat funcția de vătaf de plai la Cloșani (între anii 1806 și 1811). În anul 1820, Tudor reușește iarăși, cu sprijinul consulului rus, să fie numit vătaf de plai la Cloșani. În particular, Tudor se ocupă cu comerțul și cu munca de arendaș de moșie. El a exportat vite și cereale în Ardeal și Țara Ungurească.¹⁴

În timpul ocupației austriece din 1789-1790, aceștia organizaseră în Oltenia subunități de voluntari numiți „panduri”. Vladimirescu s-a distins în luptele de la Rahova, Negotin și Fetislam. Pentru actele sale de eroism a fost avansat la gradul de locotenent și decorat cu ordinul „Sf. Vladimir” cu spade, iar împăratul i-a trimis un inel cu inițialele sale. În aceste lupte Tudor s-a remarcat ca un adevărat viteaz și a obținut experiența militară care a surprins așa de mult lumea în 1821. Imediat după pacea de la București, corpul pandurilor a fost desființat de vodă Caragea.¹⁵

Contemporanii care l-au cunoscut au remarcat caracterul său sobru, vorba lui scurtă, răstită și poruncitoare. El personifica spiritul revoluționar al clasei mijlocii. Ținuta lui Tudor Vladimirescu era impunătoare, de mare comandant.¹⁶

Eteria (Societatea prietenilor) era o societate secretă, care a fost înființată în 1814, la Odessa, de trei negustori greci: Nikólaos Skúfas, Tănase Țakalov și Emanoil Xánthos. Scopul acesteia a fost la început pur grecesc: eliberarea grecilor de sub dominația otomană. În scopul de a obține sprijinul celorlalte popoare creștine subjugate de turci, Societatea și-a

¹⁴ Tudor Vladimirescu, disponibil la http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Tudor_Vladimirescu, accesat la 24.06.

¹⁵ *Ibidem.*

¹⁶ *Ibidem.*

propus să realizeze uniunea armată a tuturor creștinilor din Turcia europeană. Alexandru Ipsilanti a fost ales „conducător al eteriei datorită calităților sale de general în armata rusă și de ajutor al țarului”.¹⁷

Începutul Revoluției

La începutul revoluției Tudor avea sarcina de a a-i înarma pe olteni și de a-l ajuta pe Alexandru Ipsilanti să treacă Dunărea pentru a ajunge în Grecia. Conducătorii Eteriei erau conștienți că doar prin propriile lor mijloace, popoarele creștine, chiar dacă erau unite într-un efort comun, nu puteau învinge Imperiul Otoman.

La începutul anului 1821, pe 15 ianuarie, s-a înființat un comitet revoluționar, care i-a ordonat lui Tudor să-l ajute pe Ipsilanti. Astfel, Tudor a pornit din însărcinarea comitetului, pentru răsturnarea stăpânirii otomane și cucerirea independenței țării. Dar Tudor nu s-a limitat doar la cucerirea independenței, ci și-a propus și revendicări sociale, cum ar fi egalitatea tuturor în fața legii și abolirea privilegiilor boierești.

Cererile norodului (poporului român) a reprezentat documentul cu caracter constituțional, elaborat la 17 ianuarie 1821 de Tudor Vladimirescu, care conținea 30 de puncte. În acest act se arăta scopul Revoluției de la 1821 de încetare a amestecului puterilor străine în treburile interne ale Țării și de realizare a unor reforme, printre care alegerea de către boieri a unui domn pământean (autohton).

Prin Proclamația de la Tismana, Tudor s-a adresat tuturor locuitorilor țării, fără discriminări (de naționalitate, limbă și religie) fiind îndreptată împotriva asupritorilor. El îi considera pe toți boierii tirani, deoarece averea lor era agonisită prin jaf și de aceea averile boierești și bisericesti trebuiau confiscate. Această proclamație a fost o adevărată declarație de război a țăranilor împotriva stăpânirii boierilor.¹⁸

Tudor Vladimirescu a semnat o înțelegere cu Comitetul de Oblăduire (revoluționari) pentru a ridica „norodul (poporul) la arme” cu scopul de a răsturna regimul fanariot. Răscoala începe în Oltenia și se răspândește rapid în Muntenia și Moldova. De teama răscoalei mulți boieri au fugit din Țară și s-au refugiat în unele orașe din Transilvania (Brașov, Sibiu, Lugoj etc.) după ce Tudor Vladimirescu a afirmat că „patria se cheamă poporul și nu

¹⁷ *Ibidem.*

¹⁸ *Ibidem.*

tagma jefuitorilor”. Ca urmare, drumul parcurs de oastea lui Tudor de la Slatina la București a fost un drum triumfal. În jurul lui Tudor Vladimirescu s-a adunat și consolidat conducerea mișcării revoluționare și naționale. În luna martie el lansează la Bolintin prima Proclamație către bucureșteni. Ajungând în București, Tudor Vladimirescu își așează tabăra la Cotroceni, iar Ipsilanti tot în București, dar în Colentina.

Tudor a intrat cu oastea sa în București la 21 martie 1821. Armata sa avea trei mii de panduri și o mie cinci sute de arnăuți. La stânga lui mergea un preot cu crucea în mână iar la dreapta Dimitrie Macedonski, comandantul arnăuților. Tudor a încălcat voința boierilor și a intrat în București, înaintea lui Alexandru Ipsilanti. A doua zi după sosirea lui Ipsilanti, Vladimirescu și-a retras trupele la Cotroceni. El însuși, împreună cu câțiva oameni, a rămas la București până la 31 martie/12 aprilie, și apoi s-a mutat la Cotroceni. El a fost primit cu bucurie de bucureșteni și a preluat conducerea Țării. Poporul l-a numit „Domnul Tudor”.

Revoluția

Tudor i-a menajat pe boieri, cu toată ura ce o avea împotriva lor, deoarece el dorea să ajungă domn cu aprobarea boierilor, cei care aveau dreptul să aleagă domnul. Dar încrederea în boieri și în ajutorul Rusiei s-a spulberat. Țarul i-a autorizat pe turci să reprime revolta și aceștia au intrat în țară. Atunci Tudor s-a proclamat domn.

La sfârșitul lunii martie 1821 Tudor dă a doua Proclamație către bucureșteni cerându-le acestora să adere la forțele patriotice/revoluționare și să intre în lupta pentru „dobândirea dreptăților”. Țarul Alexandru I a dezavuat ambele mișcări naționale și democratice (grecească și românească).

În cele două luni de zile cât a stat la București, Tudor a încercat să ajute țărănimii căreia îi promisese eliberarea de sub stăpânirea boierilor. De asemenea a încercat să înlăture abuzurile administrative și judecătorești. A intrat în tratative oficiale cu turcii de îndată ce și-a dat seama că mișcarea eteristă nu mai avea susținerea Rusiei. Acesta era de altfel singurul mijloc de a scăpa țara de primejdia unei ocupații turcești.¹⁹

¹⁹ *Ibidem.*

Tudor Vladimirescu a rămas la Cotroceni până la 15/27 mai. De aici a plecat cu toată oastea în seara aceleiași zilei. „Când a ajuns la Golești, și-a așezat armata în poziție de luptă. Iordache, unul dintre căpitanii lui Nicolae Ipsilanti l-a invitat să cadă la pace, dar Tudor a promis să rămână credincios Eteriei și să-i atace pe turci. Planul a fost dat peste cap când un curier trimis de Tudor, de la Golești, i-a dovedit lui Iordache că scena împăcării avea în spate intenția lui de a face cauză comună cu turcii pentru a-i alunga pe Ipsilanti și pe aderenții lui din țară”.²⁰ Tudor Vladimirescu i-a cerut lui Ipsilanti să treacă Dunărea cu oastea sa așa cum promisese astfel încât Țara Românească să nu devină teatru de război.

Înțelegerea între turci și Tudor era ca acesta, înaintând spre Câmpulung, să cadă prin surprindere peste corpul puțin numeros al lui Nicolae Ipsilanti și apoi să taie retragerea eteriștilor spre munți. În același timp, corpul principal al lui Alexandru Ipsilanti avea să fie atacat din față de turci. Refuzul căpitanilor de panduri de a-și urma șeful în politica în care acesta se angajase a dus la ruptura dintre oștire și comandantul ei.

În zorii zilei de 21 mai, ieșind în fața taberei, Tudor a fost imediat înconjurat de căpitanii săi. „Căpitanul Iordache ieși atunci în fața taberei și arătă căpitanilor și pandurilor scrisorile lui Tudor, spunându-le că vroia să-i dea pe mâinile turcilor ca să-i omoare pe toți. Aceștia au fost nemulțumiți de atitudinea lui Tudor și nu l-au mai vrut căpitan”. Atunci Iordache, l-a dezarmat pe Tudor și l-a trimis pe acesta „la Mitropolia de la Târgoviște unde noaptea a fost omorât pe malul iazului ce curge pe lângă oraș, iar trupul a fost aruncat într-un puț de lângă grădina Geartol.”²¹ Tudor Vladimirescu a spus răspicat că „*Ipsilanti trebuie să treacă Dunărea cum s-a legat prin proclamațiile sale; altfel, va da pricină turcilor să intre în țară; și românii, ca să scape de robia turcilor și să poată căpăta drepturile lor, vor fi siliți să gonească pe greci din Țară*”.²²

„Conducătorii eteriștilor au pus la cale un complot pentru a-l îndepărta. Ridicat prin trădare de la Golești, la 21 mai Tudor a fost ucis de șefii eteriștilor la Târgoviște, în noaptea de 27 spre 28 mai, învinuit probabil de colaborare cu otomanii împotriva eteriștilor, fapt pe care istoria nu l-a

²⁰ *Ibidem.*

²¹ *Ibidem.*

²² C.D. Aricescu, *Istoria revoluțiunii române de la 1821*, pp. 212-213, Editura Typographiei Romane G. Chitiu Si I. Theodorian, 1874.

confirmat niciodată, L-a avut ca dușman pe redutabilul locotenent-colonel Dimitrie Papazoglu, decorat la Paris de Alexandru I pentru merite deosebite în executarea de hărți militare”.²³

Viața sa tragică a fost sursă de inspirație, în anul 1962, pentru Mihnea Gheorghiu și regizorul Lucian Bratu, care au realizat împreună un film artistic în care Emanoil Petruț a jucat rolul lui Tudor Vladimirescu.

Concluzii

Revoluția din 1821 a fost înfrântă prin intervenția armată otomană și nu a finalizat decât numai câteva obiective sociale și naționale. Una dintre consecințele Revoluției a fost desființarea regimului fanariot și restabilirea domniilor pământene în anul 1822 ca expresie a autonomiei Țărilor Românești (Muntenia și Moldova). De asemenea, s-a pus în aplicare un program revoluționar de eliberare socială și națională în etape a tuturor românilor (un program reformator în care factorul militar avea o misiune importantă). Oastea lui Tudor Vladimirescu formată din panduri, infanterie, cavalerie, artilerie, geniu și logistică a cuprins structura de bază a făuririi unei armate române moderne, deoarece acea oaste revoluționară a pus bazele acestei armate. Revoluția lui Tudor Vladimirescu a influențat întreaga arie românească, dovadă că obiectivele sociale și naționale eliberatoare erau ale românilor nu numai din Muntenia și Oltenia, ci și din Moldova și Transilvania, adică indiferent de teritoriul în care trăiau ei. De aceea, în oastea revoluționară a lui Tudor s-au înrolat și țărani transilvăneni care trecuseră munții în Oltenia.

BIBLIOGRAFIE

ARICESCU C.D., *Istoria revoluțiunii române de la 1821*, Editura Typographiei Romane G. CHITIU SI I. THEODORIAN, 1874;

OȚETEA A., *Tudor Vladimirescu '821*, București, 1971;

²³ Tudor Vladimirescu (1780 – 1821), disponibil la <https://www.unitischimbam.ro/tudor-vladimirescu/>, accesat la 09.07.2021.

- PASCU Ș., *Istoria României. Compendiu*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974;
Mihail Kogălniceanu, *Opere*, Volumul II, București, 1976;
Documente privind Istoria României (DIR 1821), Volumul I;
Documente privind Istoria României (DIR 1821), Volumul V;
Tudor Vladimirescu, disponibil la http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/-Tudor_Vladimirescu, accesat la 24.06;
Tudor Vladimirescu (1780 – 1821), disponibil la <https://www.-unitischimbam.ro/tudor-vladimirescu/>, accesat la 09.07.2021.

